

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA (OPZ)

Przedmiotem zamówienia jest świadczenie na rzecz Zamawiającego usługi pn. „**Świadczenie usług przewodnickich dla grup turystów zorganizowanych oraz indywidualnych na terenie Muzeum Zamkowego w Malborku**”.

1. Świadczenie usługi przewodnickiej na terenie Muzeum Zamkowego w Malborku (dalej MZM) winno odbywać się zgodnie z wyznaczoną przez Zamawiającego trasą, kierunkiem i czasem: w sezonie letnim wystawy czynne są w godz. 9.00 - 19.00, a tereny zamkowe do godziny 20.00; nocne zwiedzanie odbywa się w godz. 21.00 - 24.00; w sezonie zimowym wystawy czynne są w godz. 9:00 – 15.00, a tereny zamkowe do 16.00; nocne zwiedzanie odbywa się w godz. 17.00 - 24.00; w poniedziałki zwiedzanie odbywa się Trasą Zamkową -Tereny, w godzinach jak wyżej, nocne zwiedzanie Zespołu Zamkowego w Malborku odbywa się po zamknięciu Muzeum w godzinach wieczornych i nocnych.
Terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych sezonów, wprowadzane są przez Zamawiającego w formie Zarządzenia i przekazywane w formie pisemnej do wiadomości Wykonawcy. Zamawiający może dokonać zmiany terminów rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych sezonów. O takiej zmianie Zamawiający poinformuje Wykonawcę z wyprzedzeniem w formie pisemnej.
2. Wykonawca zobowiązany jest do świadczenia usługi przewodnickiej na następujących trasach tematycznych:
 - a) Trasa Zamkowa – Historyczna – trasa zwiedzania całego zamku (czas trwania ok. 3,5 godz.)
 - b) Trasa Zamkowa – Tereny (czas trwania ok. 1,5-2 godz.)
 - c) Trasa Zamkowa – Konwentualna (trasa zwiedzania skoncentrowana na Zamku Wysokim) (czas trwania ok. 2 godz.)
 - d) Trasa Zamkowa - Odkrywczy Zamkowych Tajemnic (trasa „rodzinna”) (czas trwania ok. 2 godz.)
 - e) Trasa Zamkowa - Rycerska przygoda na zamku (trasa realizowana podczas wydarzenia „Oblężenie Malborka”) (czas trwania ok. 2 godz.)
 - f) Nocne Zwiedzanie Zespołu Zamkowego w Malborku (czas trwania ok. 2 godz.)
 - g) Trasa Zamkowa - Wieża (na terenie Zamku Wysokiego) (czas zwiedzania ok. 30 minut)
3. Zwiedzanie Muzeum od wtorku do niedzieli (Trasa Zamkowa - Historyczna) winien Wykonawca przeprowadzić (w miarę dostępności terenów i pomieszczeń) następującą trasą: punkt zbiórki turysty indywidualnego, tereny Przedzamcza, Brama Główna, dziedziniec Zamku Średniego, pomieszczenia Infirmerii, strychy Skrzydła Zachodniego ZŚ, Wielki Refektarz, Pałac Wielkich Mistrzów, Kancelaria Wielkich Mistrzów, Skrzydło Wschodnie Zamku Średniego, tarasy Zamku Wysokiego z kaplicą grzebalną Wielkich Mistrzów, cmentarzem i ogrodem, młyn, dziedziniec Zamku Wysokiego, pomieszczenia przyziemia

Zamku Wysokiego, krużganki, Kapitularz, Komnatki, Gdanisko, Dormitoria, Kościół Najświętszej Marii Panny, sala wystaw czasowych, tzw. umywalnia (zapropozowanie zwiedzenia wieży w okresie jej otwarcia), Sala Dwukominowa, Refektarz Konwentu, Izba Konwentu, piwnice skrzydła zachodniego Zamku Średniego, fosy, Między murze Zachodnie oraz aktualnie dostępne wystawy czasowe.

4. W dniach zamknięcia wystaw i po zakończeniu sprzedaży biletów na Trasy Zamkowe: Historyczna, Konwentalna, Odkrywczy Zamkowych Tajemnic, Rycerska Przygoda, Nocne Zwiedzanie i Wieża - Wykonawca winien wykonać usługę przewodnicką Trasą Zamkową – Tereny, na której dostępne są:
Wały von Plauena, tereny Przedzamcza, Brama Główna, Dziedziniec Zamku Średniego, dziedziniec Zamku Wysokiego, tarasy, kaplica grzebalna wielkich mistrzów, cmentarz konwentalny, ogród Wielkich Mistrzów, zejście wieżą wartowniczą do fos, fosa kryta, przejście pod Gdańskiem i Między murze Zachodnie.
5. **Trasa Zamkowa - Konwentalna** winna być zrealizowane według następującego scenariusza:
- Punkt zbiórki turysty indywidualnego, tereny Przedzamcza, Brama Główna, dziedziniec Zamku Średniego, tarasy Zamku Wysokiego z kaplicą grzebalną Wielkich Mistrzów, cmentarzem i ogrodem, młyn, dziedziniec Zamku Wysokiego, pomieszczenia przyziemia Zamku Wysokiego, krużganki, Kapitularz, Komnatki, Gdanisko, Dormitoria, Kościół Najświętszej Marii Panny, sala wystaw czasowych, tzw. umywalnia (zapropozowanie zwiedzenia wieży w okresie jej otwarcia), Sala Dwukominowa, Refektarz Konwentu, Izba Konwentu, piwnice skrzydła zachodniego Zamku Średniego, fosy, Między murze Zachodnie.
6. **Trasa Zamkowa – Odkrywczy Zamkowych Tajemnic („rodzinna”)** winna być zrealizowane według następującego scenariusza: - Przewodnik ubrany jest w strój stylizowany na historyczny, zdefiniowany w załączniku nr 1.

Strój ten jest obligatoryjnym elementem oprowadzenia na tej trasie. Przewodnik wyposażony jest w:

- identyfikator
- sakwę z literami do hasła
- tesar z mozaiki malborskiej Madonny
- tabliczkę woskową i stylus
- ew. pomoce naukowe (dodatkowe ilustracje)
- kaptury dla dzieci

1. OKOLICE CENTRUM OBSŁUGI ZWIEDZAJĄCYCH (KAS)
- Przewodnik spotyka zwiedzających, wita ich, przedstawia się i formuje z nich grupę docelową projektu.
2. ULICA STAROŚCIŃSKA

- Przewodnik prowadzi grupę ulicą Starościńską, nie zatrzymuje się przy fotografii „1945”; szczególną uwagę zwracając na figurę patronki zakonu, miasta i kościoła – Najświętszej Maryi Panny – podając przykład: „Marienburg – miasto Maryi” (rozwińcie w zadaniu 15). Dla uniknięcia kolizji z grupami zwiedzających, może zebrać grupę we wnętrzu zachowanego przyziemia baszty po przeciwnej stronie ulicy Starościńskiej, naprzeciw postaci Madonny.
- Idąc dalej daje czas zwiedzającym na przyswojenie pierwszych wrażeń wizualnych (wschodnia panorama zamku).
- Przewodnik zatrzymuje się dopiero przed Bramą Snycerską i tu przekazuje informacje o tym, co widać: wschodnia panorama Zamku Średniego, budynki, baszty, fosy itd.

3. WSTĘP – POWITANIE GOŚCI I WYJAŚNIENIE ZASAD WIZYTY W ZAMKU

We wnętrzu przyziemia baszty (dawna siedziba Koła Przewodników), gdzie znajduje się duży monitor na którym można prezentować obrazy, przewodnik prezentuje wprowadzenie.

PRZEWODNIK – WPROWADZENIE

- Jesteśmy w średniowiecznym zamku Malbork. Ponad sześćset lat temu mieszkali w nim Krzyżacy (pokazuje obraz Krzyżaków).
- Ich zwierzchnikiem był wielki mistrz (pokazuje obraz wielkiego mistrza).
- Wielki mistrz rządził nie tylko Malborkiem, ale całym państwem krzyżackim. Tego państwa strzegło aż 120 ceglanych zamków (pokazuje mapę z zamkami).
- Pomimo potęgi tych warowni, w połowie XV wieku Krzyżacy przegrali wojnę z Polską i musieli opuścić swoją stolicę. Malbork stał się jedną z twierdz Królestwa Polskiego (pokazuje mapę). (rozwińcie w zadaniu 8).
- Dużo, dużo później, pod koniec XVIII w., zamek przejęło państwo niemieckie, a po drugiej wojnie światowej raz jeszcze Polacy. Teraz warownia nad rzeką Nogat jest wielką atrakcją turystyczną, (pokazuje emblemat UNESCO) odwiedzaną przez ludzi z całego świata.
- W zamku do dziś można spotkać Krzyżaków, oraz poznać rozmaite ich sekrety. Zatem zabieram was na wyprawę szlakiem tych tajemnic!
- Dziś każdy z nas będzie miał swoje zadanie. Moim zadaniem będzie przeprowadzenie was bezpieczną drogą przez zamek i przekazywanie rozmaitych przydatnych na szlaku informacji.
- Zadaniem rodziców będzie opieka nad wami. A waszym zadaniem będzie rozwiązywanie zamkowych zagadek i odkrywanie zakonnych tajemnic! (pokazuje slajd z ogólnym planem zespołu zamkowego i rozsianymi w nim znakami zapytania).
- Każdy z was będzie działał dla dobra całej grupy, bo odtąd jesteśmy jedną drużyną rycerską. (rozdaje kaptury i pyta o imiona dzieci)
- Pamiętajcie: jeden za wszystkich, wszyscy za jednego!
- A wiecie dlaczego warto rozwiązywać zamkowe zagadki i odkrywać krzyżackie tajemnice? (możliwość dialogu z dziećmi)
- Po pierwsze dlatego, że odkrywanie tajemnic jest fascynującą przygodą i sposobem zdobywania ważnych informacji. Ale także dlatego, że nasza drużyna może w ten sposób... odnaleźć tajemne hasło! (obraz: tajemne hasło).
- To hasło będzie niezbędne, aby poznać ostatnią tajemnicę Krzyżaków. (obraz: komnata krzyżackich tajemnic).

- Hasło składa się z kilkunastu liter, które będziecie otrzymywać za każdym razem kiedy rozwiążecie jakąś zagadkę, wykonacie dobrze jakieś zadanie lub znajdziecie jakiś sekret.
- Kolejne litery ułożą się w szereg – i to właśnie będzie hasło! (slajd z ogólnym planem zespołu zamkowego i rozszukanymi w nim znakami zapytania, a przy każdym znaku zapytania widać niewyraźną literę).
- Zdobyte przez was na szlaku litery będzie spisywał na woskowej tabliczce nasz skryba. (przewodnik wybiera dziecko lub dorosłego i przekazuje mu tabliczkę woskową i stylus do zapisywania liter)
- Czy wszystko jest jasne i czy możemy już ruszać?
(następuje wyjaśnienie wątpliwości przedstawianych przez zwiedzających)

4. PRZEDZAMCZE

- Przewodnik opowiada o funkcjach Przedzamcza.

ZADANIE 1.

wersja a)

W finale narracji o Przedzamczu przewodnik pokazuje dzieciom metalową chorągiewkę na szczycie Karwanu. Mówi, że ten znak związany jest z dawną funkcją tego budynku. Pyta – jaka to była funkcja. Przewodnik może naprowadzać dzieci na odpowiedź. Przekazuje im pierwszą literę – E. Prosi skrybę o zapisanie tej litery.

wersja b)

W finale narracji na Przedzamczu przewodnik pokazuje odległą, cylindryczną basztę (Maślankowa – obecnie słabo widoczna). Pyta dzieci, kto stoi na samym szczycie tej wieży i co robi. Dla ułatwienia pokazuje wszystkim zdjęcie/rycinę wędźmy robiącej masło. Przewodnik naprowadza dzieci na odpowiedź. Przekazuje im pierwszą literę – E. Prosi skrybę o zapisanie tej litery.

5. WJAZD NA ZAMEK ŚREDNI

Przed bramą główną przewodnik przekazuje możliwie prosto i krótko informacje o powstaniu zakonu krzyżackiego i jego pojawieniu się nad dolną Wisłą.

Następnie przechodzi do omówienia widocznych w przejeździe bramnym urządzeń obronnych.

ZADANIE 2.

wersja a)

Przewodnik pyta dzieci, dlaczego przejście pod groźną bronią jest teraz bezpieczne? Dzieci muszą wskazać na dwie belki, na których opiera się krata. W nagrodę dzieci otrzymują literę X. Skryba zapisuje tę literę.

wersja b)

Przewodnik przekazuje dzieciom podstawowe informacje o funkcjonowaniu brony, nie używając wszakże tej nazwy. Pyta dzieci, jak nazywa się tego rodzaju brama. Jej nazwa kryje się w imieniu Bronisław. W nagrodę dzieci otrzymują literę X. Skryba zapisuje tę literę.

wersja c)

Poszukiwaną literę dzieci mogą znaleźć wpisaną w furtę prowadzącą na ganki obronne i hurdyce. Są to metalowe taśmy w kształcie litery X.

Zależnie od sytuacji i zdolności grupy, przewodnik może zaprosić dzieci do przejścia przez małą furtę, przy czym każde z nich musi podać hasło w postaci słowa „brona”.

6. DZIEDZINIEC ZAMKU ŚREDNIEGO

Przewodnik wyjaśnia dzieciom funkcje tej części zespołu zamkowego oraz poszczególnych skrzydeł Zamku Średniego. Omawia te budowle, poczynając od skrzydła wschodniego, kończąc na Pałacu. Z jego ust nie pada jednak sformułowanie „Wielki Mistrz” albo „Pałac Wielkich Mistrzów”. Może powiedzieć „zwierzchnik zakonu”.

ZADANIE 3.

Przewodnik pyta dzieci, kto mógł mieszkać w Pałacu, a więc w najelegantszej budowli w całym zamku. W nagrodę dzieci otrzymują literę L.

7. DZIEDZIŃCZYK i STUDNIA

Przewodnik mówi, że ich drużyna rycerska już wkrótce wejdzie do skrzydła zachodniego, ale najpierw należy sprawdzić, co znajduje się przed tą budowlą.

Przewodnik wyjaśnia, że w wielkiej sali za wysokimi oknami znajduje się ogromna sala jadalna, gdzie ucztowali goście zakonu.

ZADANIE 4.

Przewodnik prosi dzieci, by powiedziały, co może się znajdować w małym budynku, na którym widoczna jest płaskorzeźba ze sceną biblijną. Ta scena jest dla dzieci podpowiedzią, podobnie, jak wychodzące ze ściany krany. Uczestnicy wyprawy otrzymują w nagrodę literę U. Skryba zapisuje czwartą literę hasła.

Teraz przewodnik dopowiada słowo o praktycznym znaczeniu tej studni, a także – ewentualnie – o znaczeniu sceny przy studni Jakubowej. Oprócz studni powinien też wskazać łaźnię i piec ogrzewający wnętrze refektarza.

8. KUCHNIA PRZY WIELKI REFĘKTARZU + POMIESZCZENIE KUCHMISTRZA

Przewodnik wyjaśnia historyczne funkcje kuchni przy Wielkim Refektarzu. Wspomina o wielkich ucztach, na jakie przygotowywano tu potrawy. Potem prowadzi grupę do pomieszczenia kuchmistrza. Tam daje uczestnikom wyprawy zadanie praktyczne.

(...)

ZADANIE 5.

W zabudowanej wnączie ściennej lub w skrzyni stojącej pod oknem znajdują się następujące przedmioty:

- obrus
- (srebrny) nóż

- (srebrna) łyżka
- (srebrna) miska
- (srebrny) czterozębny widelec bądź aluminiowy zaparacz do kawy (mały, rozkręcany, sześciokątny, ciśnieniowy)

Zadanie polega na wskazaniu przedmiotu, który nie mógł być się znaleźć na krzyżackim stole. Podrzucił go tutaj psotnik Slach – błazen wielkiego mistrza.

Wszędzie tam, gdzie na szlaku pogmatwał coś błazen – znajduje się jego podobizna, portret błazna z szelmowskim uśmiechem.

Dodatkowe informacje dla przewodników:

Widelec – Hildegarda z Bingen gorliwie walczyła z widelcami głosząc, że posługiwanie się "diabelskim instrumentem" zamiast rąk, to jawne wyszydzanie i irytowanie Boga, chociaż mimo wielkiej kampanii przeciw widelcom, te wkraczały coraz częściej na stoły i to nie tylko świeckie, lecz nawet zakonne, jak tego dowodzi przykład miniatury z De Universo Rabanusa Maurusa. Widelec był już używany przez św. Jadwigę, żonę Henryka Brodatego i św. Kingę, po której ostał się zestaw sztuczków z łyżeczką wykonaną z krwawnika, nożem z rękojeścią z kości słoniowej zwieńczoną postacią centaury i skuwką opatrzoną inskrypcją AVE MARIA GRATIA PLENA oraz właśnie widelcem z ametystowym trzonkiem.

wym trzonkiem.

wg. K. Stronczyński, Legenda obrazowa o świętej Jadwidze..., Kraków 1880.

Użycie czterozębny widelec jest pewnym i bezpiecznym wyjściem.

W nagrodę za rozwiązanie zadania dzieci otrzymują literę T.

9. WIELKI REFEKTARZ

Przewodnik omawia konstrukcję i dawną funkcję Wielkiego Refektarza.

ZADANIE 6. – szukanie rodziny.

Przewodnik mówi:

– Jesteście tutaj w gronie swoich rodzin. Ale w tej sali jest jeszcze jedna rodzina, tyle że wyryta w kamieniu. Musicie ją znaleźć.

Dzieci mają znaleźć w przestrzeni Wielkiego Refektarza przedstawienie rodziny, a więc mamę, ojca i dziecko. Po znalezieniu przez uczestników wyprawy przedstawienia Świętej Rodziny, przewodnik mówi, że poszukiwana litera stanowi kształt owego obrazu (zworknik). Skryba wpisuje literę O do szeregu znalezionych liter.

10. PAŁAC WIELKICH MISTRZÓW, LETNI REFEKTARZ

W Pałacu przewodnik skupia się na dwóch wybranych wnętrzach, to jest na refektarzach. Krótko mówi o urzędzie wielkiego mistrza, jego dworze i władzy.

W LETNIM REFEKTARZU wspomina o audiencjach. Mówi też o epizodzie z oblężenia zamku w roku 1410.

ZADANIE 7.

Przewodnik prosi, aby młodzi uczestnicy wyprawy znaleźli jakiś dowód na to, że to wnętrze było ostrzeliwane przez polskich puszkarzy podczas oblężenia w lecie 1410 roku. Dzieci znajdują fragment kuli tkwiący we wschodniej ścianie i otrzymują literę M. Skryba zapisuje siódmą literę. Przewodnik opowiada legendę o tej kuli.

11. PAŁAC WIELKICH MISTRZÓW, REFĘKTARZ ZIMOWY

W Refektarzu Zimowym przewodnik wyjaśnia dawną funkcję owej sali.

ZADANIE 8.

Przewodnik przypomina grupie (mówił to we wstępie), że w połowie XV wieku zamek Malbork i cała kraina wokół niego przeszły w ręce polskiego króla. Dlatego Pałac Wielkich Mistrzów stał się pałacem królewskim. Przewodnik prosi, aby dzieci znalazły jakiś dowód na to, że w tym pałacu rezydowali czasem polscy królowie. Dzieci znajdują kartusz herbowy króla Zygmunta III i otrzymują literę A. Skryba zapisuje kolejną literę.

12. PAŁAC, SALA NAROŻNA

Następuje przejście przez Salę Królewską, bez przekazywania informacji o tym wnętrzu. W Sali Narożnej grupa potyka DAMĘ Z LUTNIĄ.

ZADANIE 9.

W sali siedzi dama grająca na lutni. Dama przerywa grę i skarży się dzieciom, że błazen Slach (może pokazać dzieciom jego podobiznę) podrzucił jej niewłaściwe nuty. Prosi dzieci o pomoc. Prezentuje im krótkie fragmenty muzyczne/pieśni, i prosi, aby dzieci powiedziały jej, który utwór nie mógł być grany wielkiemu mistrzowi. W nagrodę dzieci otrzymują od damy albo od przewodnika literę R. Skryba zapisuje kolejną literę hasła.

wersja awaryjna ZADANIA 9

W razie gdyby z tych czy innych powodów zabrakło DAMY Z LUTNIĄ, przewodnik stawia przed grupą inne zadanie. Jest to krótka gra dworska „komplementy”. Przewodnik wyjaśnia, że dwór wielkiego mistrza był znany w całej rycerskiej Europie. Do dworskich zwyczajów rycerskich należała m.in. gra w „komplementy”. Rycerze układali dystychy (dwuwersy) z zadaniem słowem, sławiąc przymioty obecnych na ucztach dam. Teraz trzech wybranych chłopców powinno (indywidualnie) wymyślić na poczekaniu i przedstawić damie/damom (wybrany spośród dziewcząt) dworne komplementy ze słowem „róża”. Chłopcy przedstawiają komplementy. Grupa nagradza je brawami, a przewodnik przekazuje wszystkim literę R. Skryba zapisuje kolejną literę hasła.

13. PRZEJŚCIE NA ZAMEK WYSOKI

Grupa wychodzi z Pałacu i kieruje się do Zamku Wysokiego. Przewodnik wskazuje z mostu bryłę Pałacu w jej pełnej krasie, Baszty Mostowe i linie murów obronnych, przekazuje informacje o klauzurze i urządzeniach obronnych Zamku Wysokiego.

ZADANIE 10.

Grupa zatrzymuje się w międzybramiu. Przewodnik mówi, że wśród urządzeń obronnych znajduje się też tzw. machikuł. Tłumaczy, jak funkcjonował, ale nie pokazuje, gdzie się znajduje. Mówi, że dawno, dawno temu z tego machikułu zrzucano kamienny pocisk. Pocisk rozbił się o bruk i pozostawił po sobie odciśnięty znak – literę. Należy ją znaleźć. Oznacza to, że najpierw trzeba zidentyfikować machikuł, aby wiedzieć, skąd zrzucano pocisk i gdzie szukać odbitej w bruku litery. Dzieci znajdują wyrytą w kamieniu literę „i”. Skryba zapisuje ją w szeregu dotychczas zdobytych liter.

14. DZIEDZINIEC ZAMKU WYSOKIEGO

Przewodnik przekazuje informacje o domu konwentualnym.

Grupa wchodzi do Celi Witold. Przewodnik mówi o dawnej funkcji tego wnętrza.

ZADANIE 11.

W celi zamknięty jest nie człowiek a kolejna sekretna litera. Dzieci muszą znaleźć miejsce jej ukrycia i otworzyć szyfrową kłódkę. Aby poznać jej kod cyfrowy, muszą odnaleźć trzy cyfry: cyfra pierwsza – liczba pelikaniątek w gnieździe nad studnią (3), cyfra druga – liczba okrągłych filarów kamiennych podtrzymujących krużganki (9), cyfra trzecia – liczba ogromnych fragmentów wiatraka wodnego (2), leżących obok siebie.

Następnie w Celi Witold dzieci powinny znaleźć w metalowej boazerii tajną skrytkę. W środku znajduje się (namalowana, przyklejona, zawieszona,) litera E. Skryba dopisuje ją do pozostałych.

W przypadku braku dostępu do CELI WITOLD (brak szyfrowanej kłódki), przewodnik zwraca uwagę na Pelikana nad studnią wspominając (opcjonalnie) o eucharystycznej symbolice ptaka, i poleca wpisanie drugiej litery nazwy ptaka „E”. Na jednym z filarów od strony cembrowiny można znaleźć napis „PELIKAN”.

15. KUCHNIA KONWENTU

ZADANIE 12.

W skrytce za trzonem kuchennym znajdują się są wiktuały do przygotowania z nich posiłku dla rycerzy krzyżackich. Niestety, błazen dorzucił do nich coś, co nie pasuje, co nie mogło być użyte. Wśród potraw rozmieszczonych na stole, znajduje się bowiem miska z frytkami. Zadanie polega na wskazaniu owej miski frytek jako potrawy niepasującej do stołu krzyżackiego. Przewodnik pyta, co podrzucił Slach. Dzieci otrzymują literę N. Skryba zapisuje dwunastą literę hasła.

16. KAPITULARZ

Przewodnik przekazuje informacje o Kapitularzu.

ZADANIE 13.

Układanka z głową. [Caput (łac.) – głowa. Kapitel – głowica.]

Błazen Slach pomieszał kamieniarzom elementy kapitelu z jednego filara Kapitularza. Trzeba je uporządkować.

Po właściwym (zgodnym z oryginałem) ułożeniu, na wierzchu kompletnie ułożonego kapitelu ukazują się litera. Dzieci uzyskują literę: B. Skryba wpisuje ją do hasła.

17. GDANISKO

Przejdźcie do Gdaniska. Przewodnik przekazuje informacje o tym miejscu. Podkreśla militarną funkcję górnych pięter wieży. Prowadząc narrację o funkcji sanitarnej, stoi z dala od otwartych kabin latrynowych.

ZADANIE 14.

Przewodnik prosi o to, aby uczestnicy znaleźli odpowiedź na pytanie jak nieczystości z toalet usuwane były z okolicy wieży. Po przekazaniu odpowiedzi, dzieci otrzymują literę U, którą skryba wpisuje do hasła.

Po odwiedzeniu Gdaniska i rozwiązaniu tam zadania grupa kieruje się w stronę Złotej Bramy.

18. ZŁOTA BRAMA i KOŚCIÓŁ NPM

Przewodnik przekazuje krótko podstawowe wiadomości o Złotej Bramie i wchodzi z dziećmi do Kościoła NPM.

Przewodnik podaje krótko garść podstawowych informacji o kościele zamkowym (głównie o jego funkcjach w wiekach średnich).

ZADANIE 15.

Przewodnik wskazuje na oświetlony kamień w centralnym miejscu sklepienia prezbiterium kościoła. Zachęca do rozpoznania postaci wyrzeźbionych w kamieniu. Przypomina pełną nazwę zakonu. Następnie informuje, że kościół, w którym właśnie się znajdują jest pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny, po czym zadaje podchwytliwe pytanie: „Dlaczego Krzyżacy zamurowali wychodzące na wschód, środkowe okno prezbiterium kościoła?”

Rozwijając odpowiedź przewodnik udziela informacji na temat rozmiarów, wagi i techniki wykonania figury. Pokazuje teser z mozaiki pokrywającej kolosa malborskiego.

W nagrodę za wypełnienie tego zadania i odkrycie sekretu wpisanego w mury kościoła, uczestnicy wyprawy otrzymują literę R.

Skryba wpisuje tę literę do hasła.

19. ZAMEK WYSOKI, WYSTAWA WITRAŻU

Po zejściu z krużganków kręconymi schodami, przewodnik wprowadza uczestników na wystawę witrażu. Tam zapoznaje uczestników z historią prezentowanej kolekcji, tematyką biblijną, staro- i nowotestamentową oraz techniką wykonania witrażu (materiały, narzędzia, technologie).

ZADANIE 16.

Następnie zadaje pytanie: „Ile zwierząt przedstawił twórca na prezentowanych w sali witrażach?” Prawidłowa odpowiedź to 14. UWAGA! - prawdopodobnie najtrudniej zauważyć węża wypęzającego z kielicha!

Litera G wędruje do uczestników po podaniu prawidłowej odpowiedzi.

Po uzyskaniu ostatniej litery, przewodnik mówi, że drużyna rycerska z powodzeniem skompletowała całe hasło. Brzmi ono: „Ex-luto-Marienburg”.

Jest tylko jeden poważny problem. Jak zrozumieć te słowa? Jest na to sposób! W piwnicach zamkowych można znaleźć glosarium i dzięki niemu rozszyfrować polskie znaczenie hasła.

- Przejście do piwnic pod Skrzydłem Zachodnim.

20. PIWNICE POD SKRZYDŁEM ZACHODNIM

Przechodząc przez piwnice, przewodnik udziela informacji o ich dawnych funkcjach. Wprowadza grupę na antresolę, gdzie znajduje się stół a na nim trzy egzemplarze glosarium. Księgi przytroczone są do stołu łańcuchami. Młodzi uczestnicy wyprawy odcyfrowują łacińskie (i niemieckie) słowa hasła. Skryba zapisuje hasło po polsku.

Następnie przewodnik wprowadza grupę do piwnic pod Pałacem Wielkich Mistrzów, gdzie znajduje się komnata krzyżackich tajemnic, a w niej, na starej beczce leży oryginalna krzyżacka cegła ze śladami palców zamkowego rzemieślnika (strycharza). W głębi komnaty czuwa na straży krzyżacki rycerz.

Przewodnik przekazuje grupie brzmienie całej średniowiecznej sentencji: „Mediolan z marmuru, Buda z kamienia, a Malbork z błota (gliny)”. Przewodnik rozmawia z dziećmi o znaczeniu tego hasła, czyli o fenomenie największej ceglanej budowli świata.

Wersja a)

Przewodnik prosi o wspólne, głośne wypowiedzenie hasła. W tym momencie z beczki rozlega się tajemniczy głos: „Dzisiaj poznaliście wiele tajemnic tego zamku. Rozwiązaliście największą jego zagadkę. W nagrodę możecie uwiecznić swój pobyt w naszej twierdzy na zdjęciu w otoczeniu strażnika mojej komnaty.”

Wersja b)

Prowadząc tę rozmowę może się posiłkować niektórymi eksponatami z piwnic pod Pałacem (ważne, aby zbliżyć do widzów i lepiej wyeksponować cegły ze śladami łap zwierzęcych, ludzkich stóp i narzędzi) i bryłami zabudowań zamkowych z widzianymi perspektywy fos zamkowych. Zachęca do zrobienia sobie wspólnego zdjęcia przy sylwetce krzyżackiego rycerza.

FOSY I OKOLICE BASZT MOSTOWYCH - Wyjście z zamku

7. Trasa **Rycerska przygoda na Zamku** – (podczas imprezy plenerowej „Oblężenie Malborka” do realizacji zgodnie z zarządzeniem Dyrektora MZM - dotyczy ilości grup podanych w Zarządzeniu oraz godzin wejść).Oprowadzanie grupy trwa nie mniej niż 1,5 godziny. Ilość osób w grupie nie powinna przekroczyć 30 osób.

Przewodnik (w stroju historycznym) spotyka się grupą turystów przed budynkiem kas zamkowych. Dalej trasa wiedzie przez: Bramę Główną, Działziniec zamku Średniego, Wielki Refektarz, Pałac wielkiego mistrza, Kuchnię na Zamku Wysokim, Kapitułarz, Kościół NMP, Gdanisko, piwnice skrzydła zachodniego Zamku Średniego, fosę zachodnią.

W czasie wędrowki grupa spotyka po drodze małe formy sceny teatralnej, wykonywane przez rekonstruktorów, których ogólną treść Zamawiający przekazuje Wykonawcy nie później niż na 7 dni przed planowanym wykonaniem usługi na tej trasie.

8. **Nocne Zwiedzanie Zespołu Zamkowego w Malborku** – impreza okolicznościowa, polegająca na prezentowaniu zorganizowanym grupom turystów wybranych wewnątrz zamkowych w nocnej scenerii. Czas zwiedzania ok.1,5 godz. Zwiedzanie to odbywa się po zamknięciu zamku w godzinach wieczornych i nocnych.
9. **Trasa Wieża** funkcjonuje w sezonie letnim (jeżeli Zamawiający nie ustali odpowiednio wcześniej zmiany dat granicznych) i polega na oprowadzeniu formujących się grup (przy kasie biletowej wieży umożliwiającej zakup biletu wstępu na wieżę) po terenie ganków obronnych i wieży oraz zakończeniu trasy turystycznej zgodnie z obowiązującymi ustaleniami.
10. W dniach: 01 stycznia, Niedziela Wielkanocna, 01 listopada, 25 grudnia, Muzeum jest nieczynne.
W dniach: 06 stycznia, w Wielką Sobotę, Boże Ciało, 11 listopada, 24 grudnia, 31 grudnia dostępna jest tylko Trasa Zamkowa – Tereny
11. Turyści indywidualni proszeni są (po wykupieniu biletów wstępu) o oczekiwanie na przewodnika. Wykonawca winien organizować oczekiwanie turystów w wyznaczonym przez Zamawiającego „Punkcie zbiórki turystów indywidualnych” w ten sposób, by tworzyć grupy do 30 osób w czasie oczekiwania nie dłuższym niż 15 minut w lipcu i sierpniu. W pozostałych miesiącach - w czasie nie dłuższym niż 30 minut. Do obowiązków Wykonawcy należy dbałość o to, by wszyscy turyści oczekujący na zwiedzanie, a przebywający na terenie recepcyjnym kas zamkowych (również poczekalni), byli poinformowani o wyruszającej aktualnie grupie zwiedzających.
12. Liczebność zorganizowanej grupy turystów wchodzącej do zamku z jednym przewodnikiem nie może przekraczać 30 osób. Liczniejsze grupy muszą się podzielić na mniejsze i wykupić dodatkową usługę przewodnicką.
13. Usługa przewodnicka winna być wykonywana przez osoby władających biegle językami: polskim, niemieckim, angielskim, rosyjskim, francuskim, hiszpańskim, czeskim, ukraińskim i włoskim.
W szczególności Wykonawca powinien zapewnić nie mniej niż **150** przewodników w języku polskim, oraz nie mniej niż:
 - w j. niemieckim: **20** przewodników
 - w j. angielskim: **10** przewodników
 - w j. rosyjskim: **5** przewodników
 - w j. francuskim: **1** przewodników
 - w j. hiszpańskim: **1** przewodnik
 - w j. czeskim: **1** przewodnik
 - w j. ukraińskim: **1** przewodnik
 - w j. włoskim: **1** przewodnik

Lista przewodników uprawnionych do świadczenia przedmiotu umowy przekazana przez Wykonawcę przed zawarciem umowy stanowi załącznik do umowy. Prawo do oprowadzania turystów indywidualnych oraz grup turystycznych po terenie Muzeum Zamkowego w Malborku mają przewodnicy, którzy ukończyli z pozytywnym wynikiem kurs przewodnicki organizowany przez Koło Przewodników Malborskich, zgodnie z listą tematów i bibliografią wymaganą w celu zdobycia uprawnień.

14. Wykonawca winien przeprowadzać usługę w sposób płynny, zapewniający ciągłość świadczenia usługi w dniach i godzinach wyznaczonych przez Zamawiającego:
 - w sezonie letnim: w godzinach 9.00. – 20.00 i 21.00 – 24:00.
 - w sezonie zimowym: w godzinach 9.00. – 16.00. i 17.00 – 24:00.siedem dni w tygodniu.
15. Rzeczywisty czas oprowadzania na wszystkich trasach wyszczególnionych w pkt. 2 nie może być krótszy, chyba że skrócenie oprowadzenia następuje na wyraźne życzenie danej grupy zwiedzających, co winno być udokumentowane i udostępniane na życzenie Zamawiającego.
16. Rezerwacja grup zorganizowanych odbywać się będzie za pośrednictwem Działu Sprzedaży (sekcja rezerwacji) Muzeum Zamkowego w Malborku.
17. Zamawiający dostarczy Wykonawcy w określony dzień tygodnia wykaz przyjętych rezerwacji na okres jednego tygodnia.
18. Wykonawca zapewni w miesiącach maj – sierpień, dyspozycyjność nie mniej niż 70 przewodników, o których mowa w pkt. 13 powyżej w godzinach od 09.00 do 12.00 przez 7 dni w tygodniu.
19. W przypadku dodatkowego zapotrzebowania na usługę przewodnicką dla grup zorganizowanych (rezerwacja grupowa) Wykonawca może przyjąć zlecenie na takie dodatkowe oprowadzenie danego dnia tylko w przypadku zapewnienia wystarczającej liczby przewodników na wszystkich trasach, niezbędną do płynnego świadczenia usługi dla klientów indywidualnych.
20. Wykonawca wyznaczy Koordynatorów i ich zastępców w poszczególnych grupach językowych:
 - a) język polski
 - b) język niemiecki
 - c) język rosyjski
 - d) język angielski i języki pozostałePo zawarciu umowy przekaże ich imię, nazwisko oraz numer kontaktowy. Zadaniem Koordynatorów będzie przyjmowanie informacji od Zamawiającego o aktualnym zapotrzebowaniu na usługę przewodnicką oraz zapewnienie warunków do jej niezwłocznego wykonania. Pracownicy muzealnej kasy będą kontaktować się pod wskazany adres mailowy lub numer telefonu Koordynatora, zgłaszając tym samym zapotrzebowanie na przewodnika. Informacja

telefoniczna jest wystarczającym i wiążącym warunkiem zgłoszenia zapotrzebowania na usługę przewodnicką dla grup zorganizowanych przez cały okres obowiązywania umowy.

21. Wykonawca winien uwzględnić w cenie oferty czynność dwukrotnego bezpłatnego wykonania w okresie obowiązywania Umowy usługi przewodnickiej na wszystkich trasach tematycznych na rzecz Zamawiającego przez każdego z przewodników wymienionego w Załączniku nr 7 do Umowy.
22. Usługa, o której mowa powyżej w pkt. 21, odbywa się wyłącznie na zapotrzebowanie zgłoszone i rejestrowane przez Zamawiającego. Usługa ta będzie zgłaszana danemu Koordynatorowi lub jego zastępcy.
23. Zamawiający ma prawo kontrolować sposób wykonywanej usługi przewodnickiej, zwracając szczególną uwagę na czas jej trwania, zawartość merytoryczną prezentowanej narracji, komplementarność odwiedzanych przestrzeni muzealnych przewidzianych w obowiązującej trasie turystycznej, komunikatywność i jakość relacji interpersonalnych oraz wydawać wiążące zalecenia w tym zakresie.
Praca przewodników będzie na bieżąco monitorowana przez pracowników merytorycznych MZM lub innych osób wyznaczonych przez Zamawiającego. Uwagi Zamawiającego dotyczące pracy przewodników będą wymieniane drogą elektroniczną.
W przypadku stwierdzenia przez Zamawiającego nienależytego wykonywania obowiązków przez przewodnika, Wykonawca zobowiązany jest na żądanie Zamawiającego dokonać zmiany osób wskazanych na liście przewodników uprawnionych do świadczenia przedmiotu umowy, w terminie określonym umową.
24. Zamawiający ma prawo przeprowadzić raz do roku, w czasie trwania Umowy, pisemny lub ustny egzamin sprawdzający aktualny stan wiedzy przewodników, realizujących na zlecenie Zamawiającego usługę przewodnicką. O dacie, formie i miejscu przeprowadzenia takiego egzaminu, Zamawiający poinformuje Wykonawcę w formie pisemnie z co najmniej 2-tygodniowym wyprzedzeniem. Egzamin zostanie przeprowadzony przez wyznaczonych do tego zadania przedstawicieli merytorycznych Zamawiającego. Wyniki przeprowadzonego egzaminu zostaną zaprezentowane Wykonawcy w terminie 7 dni od daty jego przeprowadzenia. Brak pozytywnego wyniku egzaminu będzie uprawniał Zamawiającego do wyłączenia danego Przewodnika z usługi oprowadzania a na Wykonawcę nałożenia kary lub obowiązku zapewnienie zastępstwa za wykluczonego Przewodnika.
25. Przewodnicy zobowiązani są do świadczenia usług najwyższej jakości oraz do przestrzegania obowiązujących w Muzeum regulaminów i zarządzeń.
26. Przewodnik powinien mieć w czasie oprowadzenia schludny strój lub strój wynikający z realizowanych tras zwiedzania opisanych w Załączniku nr 1 do Opisu Przedmiotu Zamówienia. Przewodnik realizujący usługę oprowadzania na trasie zamkowej – rodzinnej i konwentualnej jest zobowiązany do samodzielnego zapewnienia sobie odpowiedniego stroju stylizowanego na historyczny, wg wybranej na tej trasie roli, określonej w Załączniku nr 1 do OPZ.

Strój ten jest obligatoryjnym elementem oprowadzenia na tej trasie.

27. Do realizacji niniejszego zamówienia Wykonawca zapewni przewodnikom wykonującym przedmiot umowy, czytelne, imienne identyfikatory, o treści i formie zatwierdzonej przez Zamawiającego, które winny być przez nich noszone w widocznym miejscu, umożliwiającym bezproblemową identyfikację.
28. Zamawiający zastrzega sobie prawo imiennego wskazania osoby przewodnika, dla świadczenia usług w trakcie imprez okolicznościowych takich jak Obłężenie Malborka, Noc Muzeów, Nocne Zwiedzanie.

Załącznik nr 1 do OPZ – Opis ról i strojów do oprowadzenia na trasie zamkowej konwentualnej:

Koncepcja rekonstruktorskich ubiorów historycznych dla przewodników wykonujących usługę przewodnicką na trasach: rodzinna i konwentualna.

1. Realizacja usługi na trasach rodzinnej i konwentualnej wymaga od przewodników pracy w rekonstruktorskim ubiorze historycznym.
2. Przedstawiciele Wykonawcy skierowani do realizacji usługi zobowiązani są do uczestnictwa w dedykowanych szkoleniach dotyczących pracy na trasach, o których mowa w punkcie 1, organizowanych i prowadzonych przez Zamawiającego.
3. Do wykonywania usługi dopuszczone będą osoby, które przejdą pozytywnie weryfikację ubiorów dokonaną przez Zamawiającego.

UWAGI:

W realizacji przedmiotu zamówienia odchodzi się od koncepcji ubioru zawartej w definicji: „biała tunika z czarnym krzyżem, biały płaszcz z czarnym krzyżem, biały kaptur”.

Wprowadza się kategoryczne odejście od kreowania wizerunku mężczyzn przez kobiety proponując rozwiązania adekwatne dla pracowników obu płci.

1. Trasa rodzinna:

1.1 OKRES HISTORYCZNY:

- Okres średniowiecza na zamku Malbork: 1280 – 1525

1.2 RODZAJE UBIORU:

- A) ·Ubiór zakonny (członka Zakonu Niemieckiego)
- B) ·Ubiór świecki

1.3 KATEGORIE OSÓB/GRUPY SPOŁECZNE:

A) Ubiór zakonny:

a) Mężczyzna:

- Brat rycerz
- Brat sariant
- Brat kapłan
- Półbrat

b) Kobieta :

- Siostra zakonna

B) Ubiór świecki:

a) Mężczyzna:

- Mieszczanin (patrycjusz)
- Rycerz (feudał)
- Dworzanin

- Kupiec
- b) Kobieta:
 - Mieszczka (bogata)
 - Szlachcianka (żona feudała)
 - Dwórka
 - Kramarka (bogata chłopka /uboższa mieszcanka)

2. Trasa konwentualna

2.1 OKRES HISTORYCZNY:

- Okres funkcjonowania konwentu w latach 1309-1400

2.2 RODZAJE UBIORÓW:

- a) - ubiór konwentualny (w tym opcjonalnie elementy ubioru liturgicznego)
- b) - ubiór wyjściowy (podróżny)

UWAGA - Ze względu na brak możliwości wykonywania pracy w uzbrojeniu, nie przewiduje się kategorii ubiorów bojowych (tradycyjna biała tunika z wielkim czarnym krzyżem pokrywająca zbroję).

2.3 KATEGORIE OSÓB:

- a) Mężczyzna:
 - Brat rycerz
 - Brat duchowny
 - Brat sariant
- b) Kobieta :
 - Siostra zakonna

2.4 ELEMENTY SKŁADOWE KOMPLETÓW UBIORÓW:

- a) Brat rycerz:
 - suknia konwentualna – długa, zamknięta, z długimi i wąskimi rękawami w barwach duchownych ze znakiem krzyża na piersi;
 - płaszcz konwentualny biały (lekkie ecru), sznurowany ze znakiem krzyża na lewym ramieniu;
 - kapa liturgiczna biała (ecru) ze znakiem krzyża na piersi (jako opcjonalny element ubioru liturgicznego);
 - czapka (toczek) w kolorze szarym, białym (ecru) bądź innym duchownym;
 - sznur zakonny (z trzema węzłami) bądź pasek skórzany, wąski, długi bez ozdób;
 - paternoster drewniany;
 - torba lniana przez ramię;
 - sakwa skórzana bez ozdób (opcjonalnie wyłącznie do paska);
 - buty niskie lub nad kostkę wiązane rzemieniem.

- b) Brat duchowny:

- suknia jak wyżej z rozszerzonymi rękawami.
- kamisa biała (ecru) (opcjonalnie);
- płaszcz jw. szary;
- kapa liturgiczna jw. (opcjonalnie);
- czapka w postaci „piuski” w kolorze czarnym (ze względu na brak możliwości wygolienia tonsury);
- sznur lub pasek jw.;
- paternoster jw.;
- torba lub sakwa jw.;
- buty j.w.

c) Brat sariant:

- suknia konwentualna – długa, zamknięta, z długimi i wąskimi rękawami w barwach duchownych ze znakiem krzyża na piersi;
- płaszcz jw. szary;
- kapa liturgiczna jw. (opcjonalnie);
- czapka (toczek) w kolorze szarym, bądź innym duchownym;
- sznur lub pasek jw.;
- paternoster jw.;
- torba lub sakwa jw.;
- buty j.w.

d) Siostra zakonna:

- suknia jw. z rozszerzonymi rękawami;
- płaszcz jw. szary lub w innym kolorze duchownym;
- welon podwójny biało-szary na czepku św. Brygidy lub opasce „fillet”;
- sznur lub pasek jw.;
- paternoster jw.;
- torba lub sakwa jw.;
- nogawiczki lniane białe na podwiązkach (krajka lub rzemień);
- buty j.w.

2.5 ELEMENTY ZAKONNEGO UBIORU WYJŚCIOWEGO, UŻYWANE OPCJONALNIE W ZALEŻNOŚCI OD PORY ROKU BĄDŹ POGODY:

- kaptur w kolorze duchownym (używany wyłącznie od 30 września do 30 kwietnia lub wg. innych nakazów Statutów);
- kapa podróżna z kapturem (opcjonalnie) w kolorze duchownym ze znakiem krzyża na piersi;
- rękawice sukienne lub dziane z wełny w kolorze duchownym, dwupalczaste dla duchownych i siostr lub trzypalczaste dla rycerzy i sariantów;
- skarpety dziane z wełny (opcjonalnie, przydatne zimą).